

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «АКАДЕМПЕРІОДИКА»

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ВИДАННЯ,
ЩО ВІДКРИВАЄ СТОРІНКИ
ПРИХОВАНОЇ ІСТОРІЇ
ВІТЧИЗНЯНОГО КНИГОЗНАВСТВА

Замість епіграфа...

«Вже в останні роки існування СРСР обмежені спершу розмови про "білі плями" в історії культури його народів почали переростати в наполегливішу й щирішу постановку питання вже не стільки про "плями" – і білі, і чорні, і криваві, – скільки взагалі про повноту історичної культурної пам'яті; про повернення народам усіх духовних цінностей, створених попередніми поколіннями, але вилучених, сфальсифікованих або замовчуваних більш як півстоліття; про зріліше і всебічно сприйнятливіше ставлення суспільства до культурної спадщини. Слідом за поглибленням цього усвідомлення необхідності прилучення до відчужених духовних багатств іде й реальне їх запотребування, читацьке та глядацьке освоєння, осмислення в естетичній свідомості та публіцистичній думці. Звідси, треба сподіватися, відкривається шлях до нової культурної свідомості та нової духовної реальності».

«... Але в нашій спромозі... принаймні відновити, повернути народові те, що все-таки було створено, що об'єктивно існує, але відчужене різною мірою і в різній формі. Роботу цю вже розпочато, але вона потребує того, щоб їй було надано воістину державного розмаху і цілеспрямованості».

Іван ДЗЮБА

«ЩО ЗА ОБРІЄМ? (наша культурна спадщина і культурне майбуття)» (1990)

Автор – Галина Ковальчук

Книгознавець, д-р іст. наук, професор

Директор Інституту книгознавства
Національної бібліотеки України імені
В.І. Вернадського

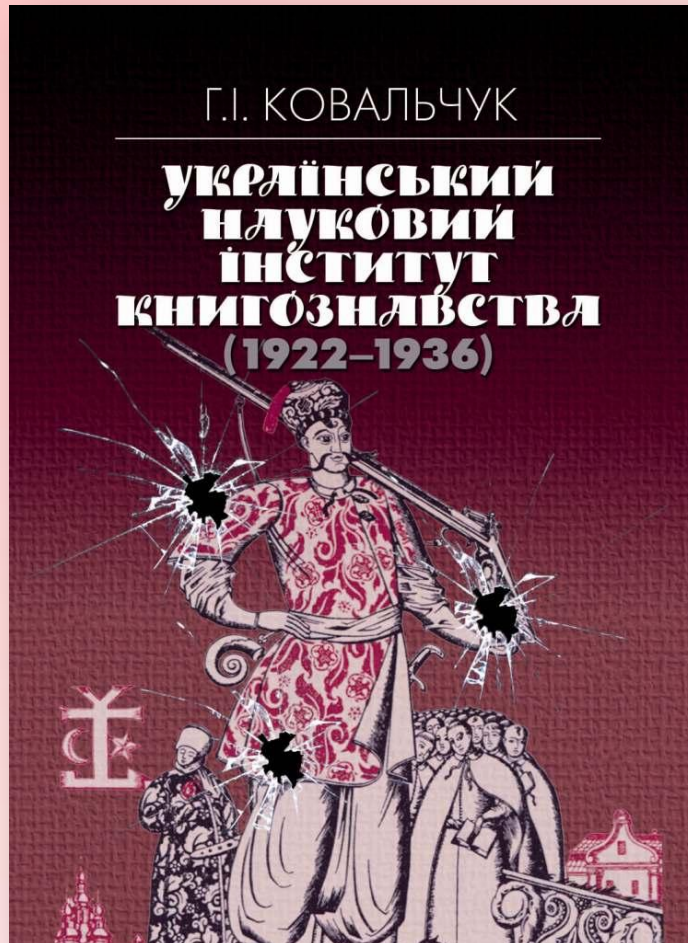
Кандидатська дисертація «Історія
розвитку книгознавства в УСРР в 20-30
рр.» (1992)

Докторська дисертація «Теорія та
практика книжкового пам'яткознавства
XX ст.» (2005)

Коло наукових інтересів: історія вітчизняного книгознавства, діячі бібліотечної справи та книгознавства, книгознавча термінологія; історія книги та книжкової культури; книжкові пам'ятки в бібліотечних фондах; проблеми укладання Державного реєстру книжкових пам'яток.

Національна академія наук Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського

Науковий редактор

член-кор. НАН України,
д-р іст. наук

Володимир Іванович Попик

Рецензенти

член-кор. НАН України,
д-р іст. наук, проф.

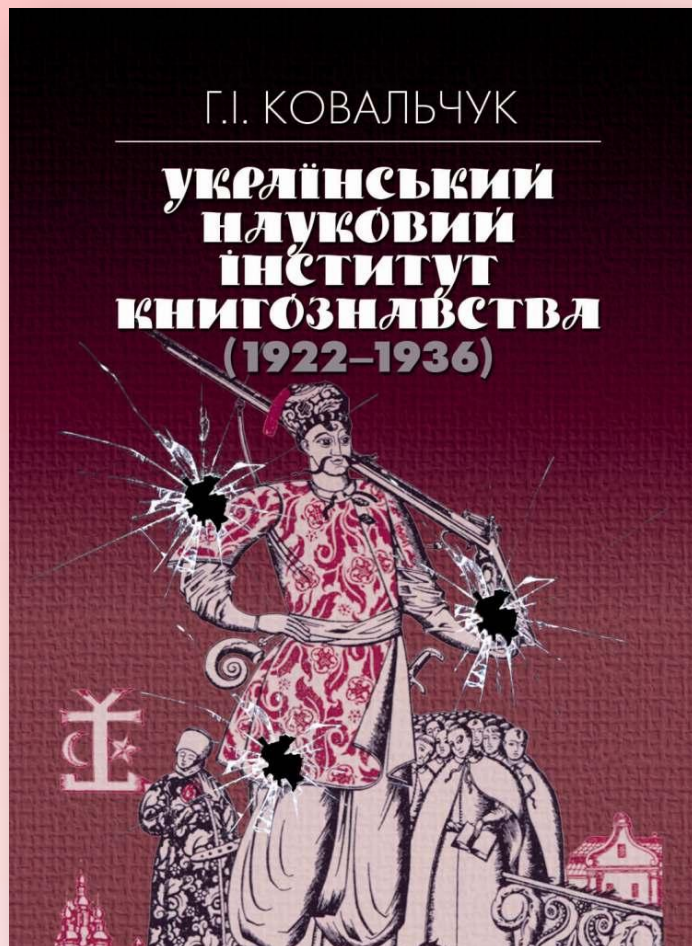
Геннадій Володимирович Боряк

член-кор. НАН України,
д-р іст. наук, проф.

Любов Андріївна Дубровіна

Видавничий дім «Академперіодика»

Видавничий проект ВД «Академперіодика»

Редактори:

**О.Ю. Палкіна,
А.І. Радченко**

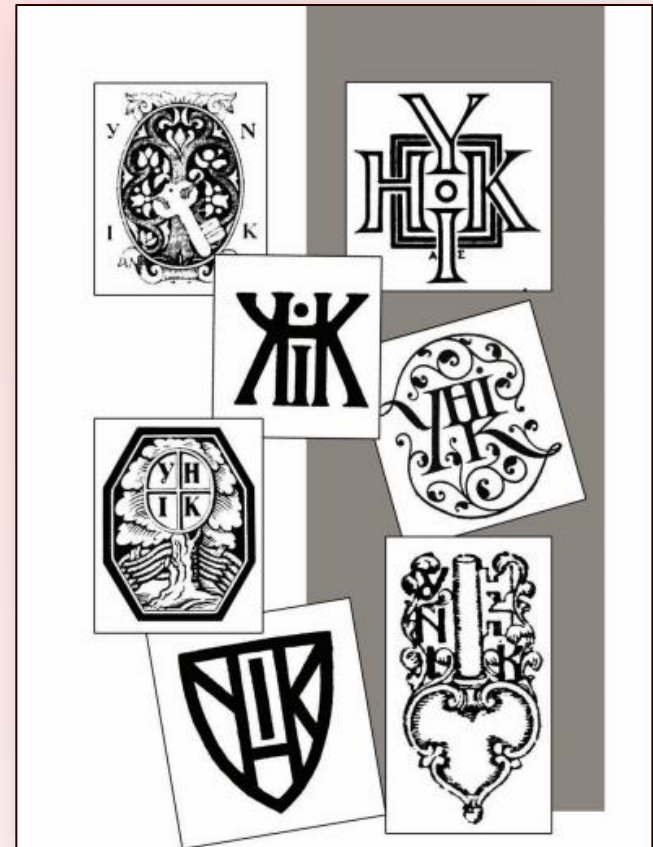
**Художнє оформлення
Є.О. Ільницького**

**Технічний редактор
Т.М. Шемчушенко**

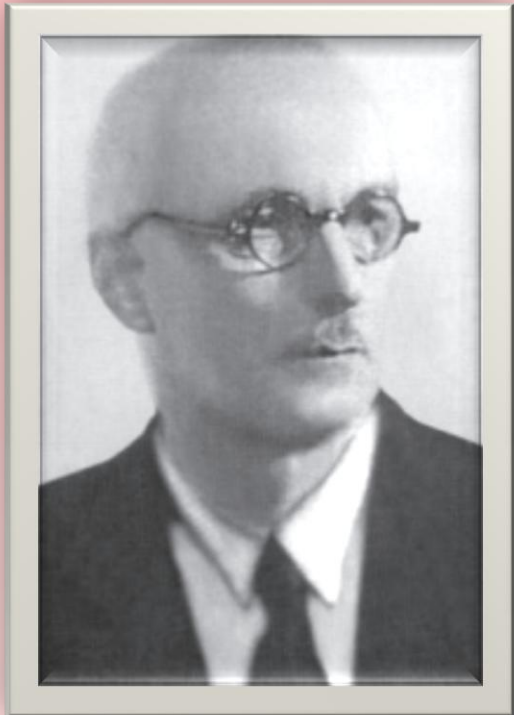
**Комп'ютерна верстка
О.В. Вакаренко**

Історія Українського наукового інституту книгознавства (УНІК) (1922–1936)

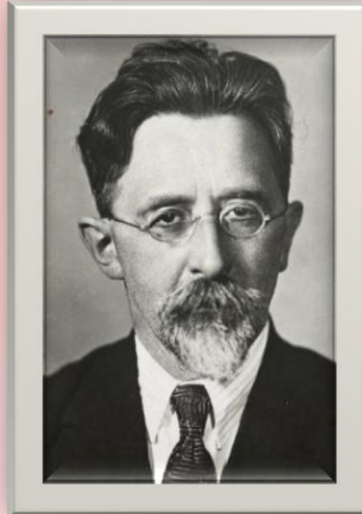
- ❑ 1922-1931 – період розквіту книгознавчих досліджень
- ❑ 1931 рік – звинувачення у націоналізмі, розгром УНІК та українського книгознавства
- ❑ 1932-1936 – інтелектуальний занепад, нищівна критика попередників

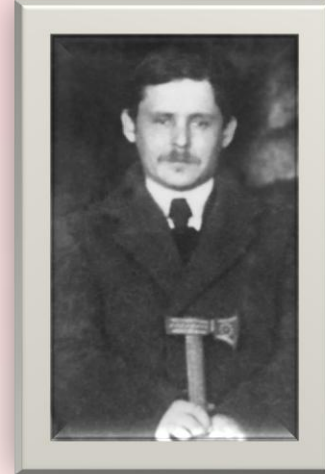
Діячі УНІК

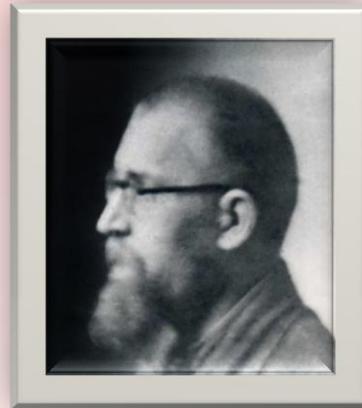
**Ю.І. Меженко –
перший директор
УНІК (1922-1931)**

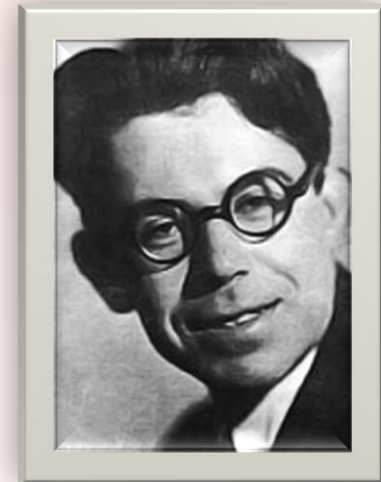
С.І. Маслов

В.А. Ігнатієнко

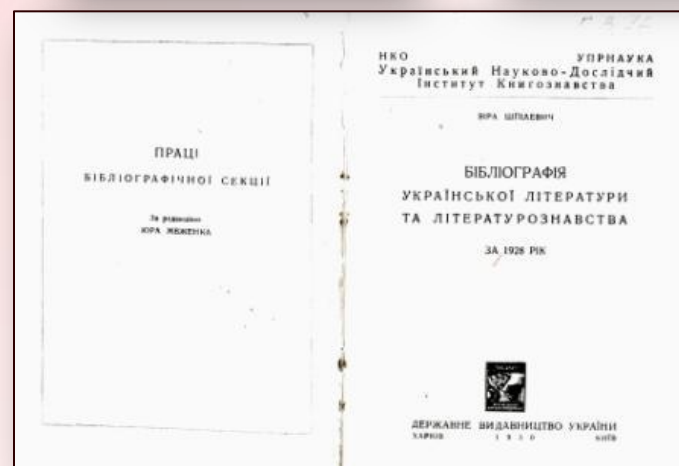
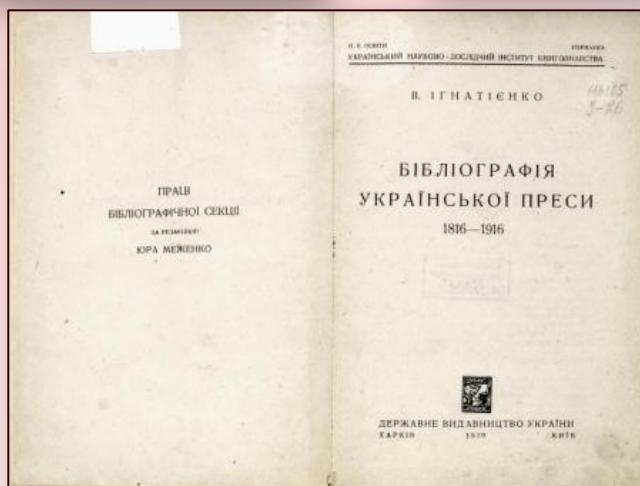
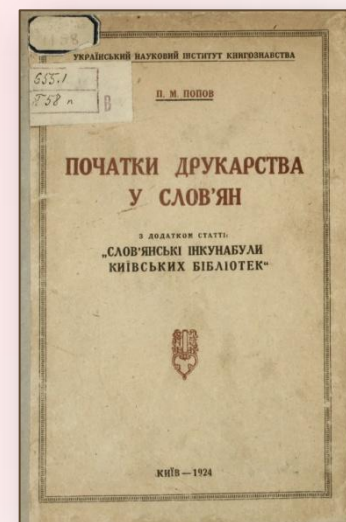
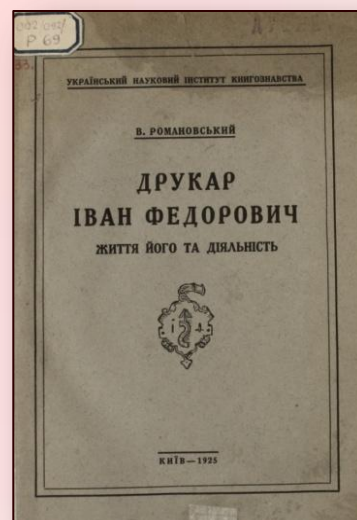
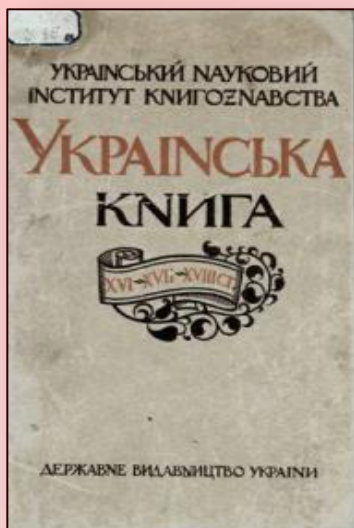
В.М. Іванушкін

Я.І. Стешенко

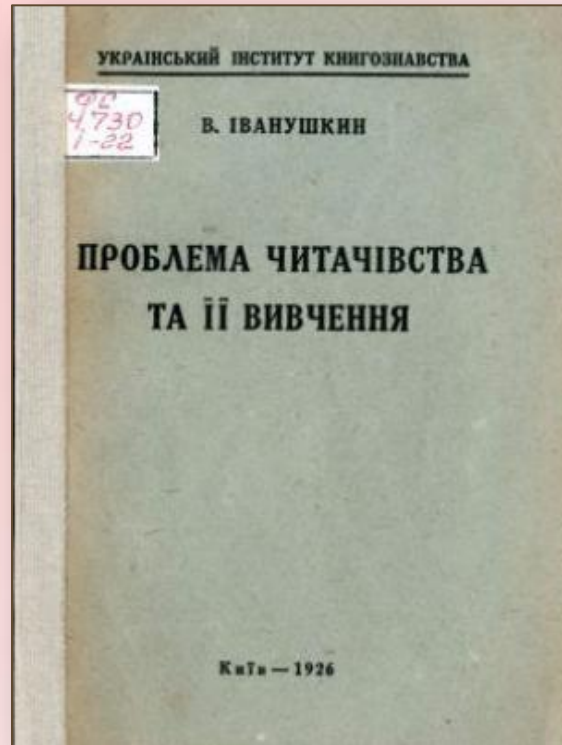
Наукова діяльність УНІК

дослідження історії української книги

Вивчення вітчизняного читача

Праці кабінету вивчення книги і читача

Дослідження мистецтва української книги

Видавнича діяльність

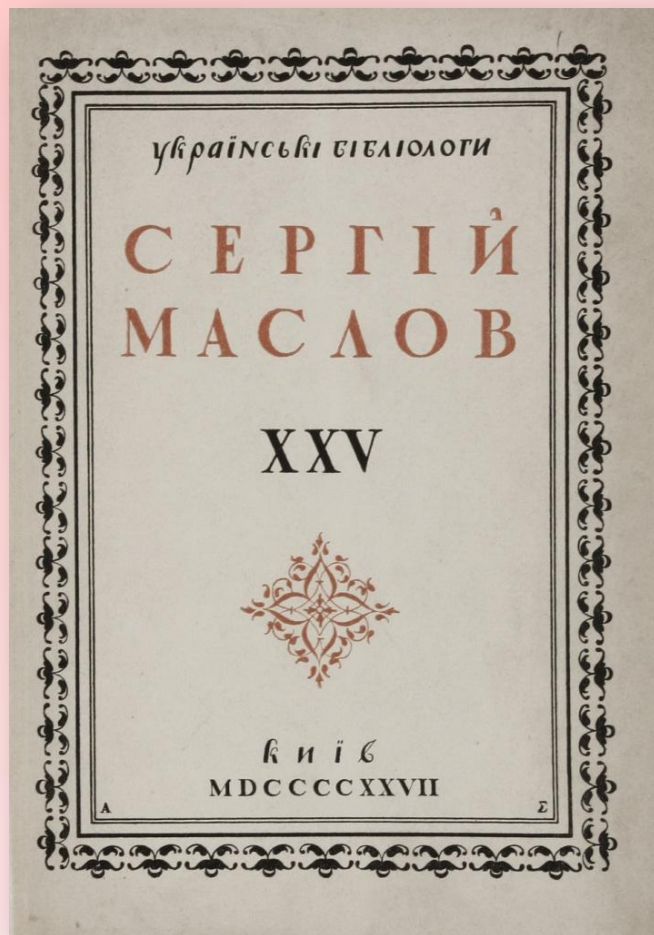
Серія «Науково-популярна бібліотека книгознавства»

«... УНІК мусить розвинути діяльність по поширенню ідеї книгознавства та по передачі широким масам основ науки про книгу»

Юрій Меженко

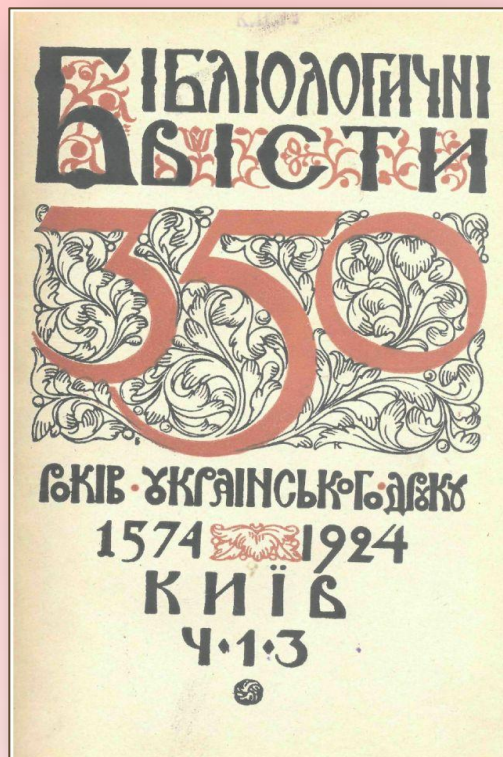
Видавнича діяльність Серія «Українські бібліологи»

Перший випуск серії
до 25-річчя наукової
діяльності керівника комісії
історії книги УНІК

**Сергія Івановича
Маслова**

Журнал УНІК «Бібліологічні вісті»

з 1923 по 1930 рік
вийшло 25 номерів
у 21 книзі

Алфавітний покажчик змісту «Бібліологічних вістей» // Ковальчук Г.І.
Український науковий інститут книгознавства (1922-1936). – С. 583-615.

Розгром УНІК та українського книгознавства в 1931 році

Огляд наук

**НЕЩАДНА ВІДСІЧ ВОРОЖИМ
ТЕОРІЯМ УСІХ ГАТУНКІВ
УНІК--ПРИТУЛОК НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТЕОРІЇ В КНИГОЗНАВСТВІ**

1931р.

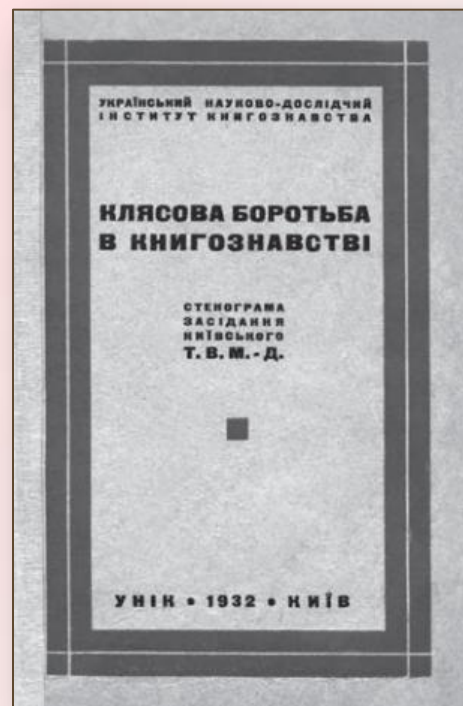
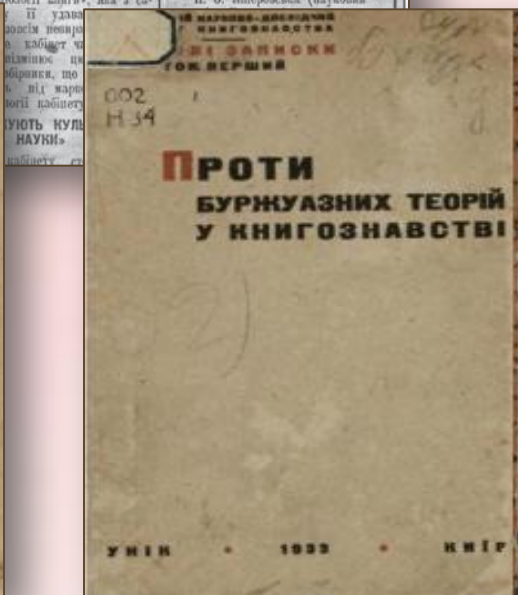
**Н.-Д. ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ЩЕ НЕ ПЕРЕБУДУВАВ СВОЄЇ РОБОТИ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ 3. ВИРІШНОГО
НА РІШУЧУ БОРІТЬБУ З НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЗМОМ В КНИГОЗНАВСТВІ**

«Нам не потрібна наука заради науки. Нам потрібна наука заради будівництва соціалізму. Тим, що за соціалістичної революції наука в техніці є реконструкція самої науки і техніки на основі діалектичного матеріалізму. Рухомістю що може здійснити тільки здійснення діяльності у науку, тільки несправжньою боротьбою з адміністративною теорією, а в соціалістичній науці це здійснюється шляхом боротьби з націоналістичною теорією. На доповіді високошанованого члена УНІК, Українського інституту книгознавства, який виступив з доповіддю про роботу інституту, викладає: вона «об'єктивізує» науку книгознавства, затуплює пролетарську класовість та дає нам ворожі пролетарській класі концепції в науці.

ПЛАНИ НА ПАПЕРІ

Ця основна хвиля інституту бібліографічної роботи, яка генеральному плані: його роботи, відповідно до завдань соціалістичного будівництва.

Бригада «Прод. Праці»: Проф. Кость-Бонержинський (н.-д. інститут літературознавства ім. Шевченка), Вол. Масальський асистент н.-д. інституту мовознавства), Н. О. Ліперовська (науковий

Мартиролог вітчизняного книгознавства: репресовані співробітники та члени комісій УНІК

- Сергій Олександрович ЄФРЕМОВ
- Павло Олександрович БАЛИЦЬКИЙ
- Ярослав Іванович СТЕШЕНКО
- Микола Миколайович ІВАНЧЕНКО
- Йосип (Юзеф) Олександрович ЗАЛЕВСЬКИЙ
- Микола Омелянович МАКАРЕНКО
- Михайло Кирович (Кирилович) КОЗОРИС (КОЗОРИЗ)
- Аделаїда Володимирівна АРТЮХОВА (Артюхова-Іванова, Іванова-Артюхова)
- Максим Кіндратович ЗАВАЛЬНИЙ
- Микола Максимович МАЛЮГА
- Сергій Васильович ЯКУБОВСЬКИЙ
- Василь Михайлович ІВАНУШКІН
- Кость (Костянтин) Андрійович ДОВГАНЬ
- Варфоломій Андріанович ІГНАТІЄНКО
- Сергій Григорович КОНДРА
- Ніна (Леоніла) Борисівна ЗАГЛАДА

Репресовані автори журналу УНІК «Бібліологічні вістей» : В.М. Базилевич, Б.Й. Борович (Фінкельштейн), В.К. Дем'янчук, О.К. Дорошкевич, В.В.Дроздовський, В.В. Дубровський, Ф.Л. Ернст, П.М.Желтовський(Жолтовський), М.К.Зеров, П.В.Клименко, Б.М.Комаров, П.П.Курінний, А.Д.Лебідь, Й.І.Ліберберг, Ю.С.Михайлів, В.В. Міяковський, О.П.Оглоблін, В.М.Перетц, С.П.Постернак, Є.А.Рихлік (Рихлик), Я.С.Розанов, В.О.Романовський, П.І.Рулін, С.А. Таранушенко, П.П.Филипович, Д.Г. Чукин (Чукін)

***«.... Колись я відчула
відповідальність за те, щоб
здобуте співробітниками УНІКу не
загинуло, не забулось, щоб воно
жило і служило людям.***

***Пройшло понад 35 років з того
дня, коли я трохи дізналась про
цей інститут, але його тінь,
історія, душа не залишають
мене.***

***Тепер, мій милий читачу, твоя
черга нести пам'ять про
славнозвісний УНІК далі,
вдихнути в його книжки нове
життя»***

Галина Ковальчук